

През последните години тестовото изпитване се наложи като една успешна форма за проверка и оценка на знанията и уменията на учениците. Въпреки че съществуват разнопосочни мнения по отношение на ефикасността на самото тестово изпитване, все пак тестът успя да преодолее субективния момент при оценяването, доказва своята приложимост в българската образователна система и като цяло бе приет от българските учители. Наред с положителните страни на изпитния формат за Национално външно оценяване (НВО) по български език и литература и по математика в VII клас, експертите са на мнение, че унификацията му предопределя инерция както при преподаването на учебното съдържание от страна на учителите, така и при самоподготовката от страна на учениците.

Анализът на НВО по български език и литература и по математика в VII клас, проведено през м. май 2015 год., регистрира разминавания по отношение на успеваемостта на учениците в сравнение с изминалите години. Убедеността на Министерството на образованието и науката, че водещ момент при проверката на знанията и уменията е тяхното практическо прилагане, а не извеждането на преден план на декларативните знания, свързани с възпроизвеждане на запаметена информация, дават основание за предприемане на стъпки за оптимизиране на тестовите задачи от първия модул в действащия изпитен формат, **без да се налага изготвяне на нови учебно-изпитни програми и без да се променя същността на формата като цяло.**

I. По български език и литература:

През годините бяха коментирани и анализирани на различни равнища (експерти, учители, университетски преподаватели) предимствата и недостатъците на конкретния изпитен формат по български език и литература. В доказателство на това, че МОН не е безучастно към направените конструктивни предложения, подходихме към настоящата оптимизация. Една от основните препоръки бе, че тестът проверява основно т.нар. лингвистична таксономия от учебното съдържание по български език и оставя някак встрани практическото приложение на тези лингвистични знания, а чисто функционалният подход към текста е заменен от регистриране на факти. Също така беше отчетено, че задачите за прилагане на знанията и за проверка на уменията на седмокласниците са с по-висок процент успеваемост, което само по себе си е показател, че осмислянето на текста на различни езикови равнища е верният път на проверка при НВО по български език и литература. **Ето защо се предприемат промени по отношение на оптимизиран тип задачи само по български език.**

Промените са само за първия модул по отношение на:

1. Повече задачи върху двата източника на информация, които изискват извличане и обработване на информация при четене с разбиране.

2. Включване на езикови задачи със структуриран и с кратък свободен отговор, които са върху двата източника на информация и които ще проверяват именно прилагане на наученото по български език в VII клас.

II. По математика:

Тестът от НВО има своята обоснована роля като форма за проверка и оценка на знанията и уменията на учениците по математика в VII клас. Трябва да се отбележи и спецификата на учебния предмет, поради която допускането на елементарна техническа грешка води до избор на неправилен отговор. Голям процент от учениците не са обучени добре да решават тестови задачи с указан отговор, при които трябва да се работи по отсяването на верния отговор, а не както в повечето случаи чрез решаване докрай на дадена задача. Наблюденията на експертите показват, че при задачи, които тестват комбинация от две и повече знания, придобити в курса на обучение от пети до седми клас, успеваемостта е под 50%. Акцентира се предимно на новите знания от учебното съдържание в VII клас, а базовите знания от предни класове остават в периферията.

Ето защо се правят промени в съотношението между задачите със структуриран отговор и задачите с кратък свободен отговор, по отношение на конструкцията на задачите с кратък свободен отговор и по отношение на критериите за оценяване на задачите от НВО.

Промените са само за първия модул по отношение на:

1. Увеличаване на броя на рутинните задачи в първата част на НВО, с които се проверява устойчивост на знанията, свързани с основни правила, твърдения и свойства.

2. Промяна на съотношението на задачите от двата дяла: алгебра и геометрия, в посока на съотношението – приблизително 1:1.

3. Запазване на броя на задачите, които тестват уменията на учениците да четат диаграми и таблици, да извличат информация и да правят косвени изводи по тях, т.е. запазване на положителната тенденция за проверка на ключови умения, на които се набляга и в международните оценявания.

4. Детайлно конструиране на задачите с кратък свободен отговор с преобладаващ брой независими подзадачи.

5. Предоставяне на свитък с формули като неразделна част от изпитния материал.

Надяваме се, че тези промени ще доведат до по-голямо разнообразие в задачите с кратък свободен отговор, ще се избегне тяхната еднотипност и формализирането им, като това ще даде възможност на седмокласниците да приложат придобитите знания и усвоените умения по български език и литература и по математика.